

Datum 2025-11-28

Informationsklass Öppen

Diariennr (åberopas) A547.653/2025

Saknr 000

Polismyndigheten

Finansdepartementet
fi.remissvar@regeringskansliet.se

Er referens Fi2024/00819

Skatteverkets promemoria om utökade möjligheter att begära hjälp av Polismyndigheten för att kunna genomföra vissa besök

Sammanfattning

Polismyndigheten avstyrker att förslagen genomförs. Även om syftet med åtgärderna i sig är eftersträfvansvärt anser Polismyndigheten att det är olämpligt och oproportionerligt att en myndighet använder polisiär handräckning gentemot enskilda vid en frivillig åtgärd. Åtgärden riskerar dessutom att uppfattas som icke frivillig. Polismyndighetens synpunkter utvecklas närmare nedan.

Polismyndighetens synpunkter

Det konstateras i promemorian att hot, våld och trakasserier mot offentliganställda är relativt vanligt för vissa typer av statliga verksamheter och att de som arbetar med bl.a. olika typer av kontroll- eller tillsynsbesök är särskilt utsatta. Polismyndigheten är dock av uppfattningen att det för promemorian aktuella problemet är beskrivet i alltför generella ordalag. Polismyndigheten saknar en fördjupad behovsanalys och efterfrågar bland annat en konkretisering av hur vanligt förekommande det är att de för promemorian aktuella kontrollbesöken och revisionerna i dagsläget underlåts på grund av risk för exempelvis våld mot offentliganställda. Polismyndigheten ser risker med en utveckling mot att offentliganställda i allt större utsträckning ska få polisbeskydd för att genomföra olika typer av besök utanför arbetsplatsen. Polismyndighetens resurser är begränsade. I den mån det behövs personskydd vid frivilliga kontroller kan det vidare övervägas om inte en annan ordning än handräckning från polis är kan vara lämpligare och mer förenlig med handräckningsinstitutet. Som Skatteverket noterat i promemorian kan andra yrkeskategorier vara aktuella att anlita för uppgifterna, och säkerställandet av skydd för tjänstemän omfattas normalt sett inte av bestämmelserna om handräckning.

Syftet med de föreslagna lagändringarna är inte att Skatteverket med hjälp av Polismyndigheten genom tvång ska genomföra de olika besöken, utan att polis vid behov, när våld eller hot om våld uppstår, ska skydda Skatteverkets anställda och andra som är i närheten. Polismyndigheten befarar att det finns en överhängande risk att den polisiära närvaron vid besöken kommer att uppfattas som att åtgärden inte är frivillig. Skatteverket anför vidare att enbart en närvaro av polismän kan ha en lugnande inverkan på situationen, men en sådan närvaro skulle i vissa fall kunna få en rakt motsatt effekt och i stället eskalera situationen. Poliserna på plats skulle även kunna få en oklar/dubbel roll för det fall att någonting som skulle kunna utgöra brott uppmärksammas i samband med den frivilliga åtgärden.

Statens våldsmonopol ska enbart användas när det verkligen finns ett behov av det, och ingripandet i fråga måste vara proportionerligt i förhållande till dess syfte. Polismyndigheten ser en risk att möjligheten att begära sådan hjälp som föreslås i promemorian kan komma att användas i alltför stor utsträckning. För det fall att lagförslaget genomförs bör det, för att Polismyndighetens hjälp ska kunna begäras, i vart fall krävas att det i det enskilda fallet finns konkreta omständigheter som talar för att polisiärt biträde behövs.

Skatteverket anser att det inte bör uppstå några tillämpningsproblem på grund av att de nya handräckningsbestämmelserna i skatteförfarandelagen utformas på ett annorlunda sätt än den nuvarande bestämmelsen i 42 kap. 4 § andra stycket (se s. 28). Polismyndigheten är av uppfattningen att förekomsten av oliklydande handräckningsbestämmelser i samma lag riskerar att skapa otydlighet. För det fall att förslagen genomförs förespråkar Polismyndigheten därför att handräckningsbestämmelserna, i den mån samma förutsättningar för tillämpning är avsedd, genomgående ges samma utformning.

Konsekvenser för Polismyndigheten

Om föreslagna utökade möjligheter för Skatteverket att begära hjälp av Polismyndigheten genomförs, kan Polismyndighetens resurser komma att tas i anspråk i större omfattning. Polismyndigheten saknar möjlighet att begära utökade anslag för fler poliser med anledning av förslaget. Polismyndigheten befinner sig dock i en tillväxtfas där anslaget ökar årligen för att täcka behovet av tillväxt av fler poliser. De resurser som kommer att tas i anspråk för förslagets genomförande behöver alltså rymmas inom Polismyndighetens tillgängliga resurser för att förebygga och bekämpa brott. Det en tillkommande uppgift, varför konsekvensen kan bli undanträngningseffekt för andra typer av ärenden, som därmed behöver nedprioriteras.

Yttrandet har beslutats av juristen Lars Stark efter föredragning av juristen Nicole Masur. Vid den slutliga handläggningen har rättschefen Gunilla Hedwall deltagit. Rikspolischefen Petra Lundh har informerats om remissen.

POLISMYNDIGHETEN

Lars Stark

Nicole Masur

Dokumentet har fastställts digitalt och har inga underskrifter.

Kopia till

Justitiedepartementet (PO)
Arbetslagarorganisationerna
Rikspolischefens kansli